

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, dnia 13. I. 2011

RPO-572925-VII-713/07/JM

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan

Krzysztof Kwiatkowski

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi od osób pozbawionych wolności, które żałują się, że z powodu stosowania monitoringu przy pomocy kamer telewizji przemysłowej w zakładach karnych i aresztach śledczych naruszane jest ich prawo do prywatności. Wpływ takich spraw nasilił się znacznie po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 18 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy- Kodeks karny wykonawczy, tj. po dniu 22 października 2009 r.

Autorzy skarg kwestionują zwłaszcza stosowanie monitoringu w miejscach, w których znajdują się w sytuacjach krępujących lub intymnych, tj. w łazniach, częściach cel mieszkalnych przeznaczonych do celów sanitarno-higienicznych (tzw. kącikach sanitarnych) oraz pomieszczeniach wyznaczonych do przeprowadzania kontroli osobistej. Twierdzą, iż z uwagi na pobyt w tych miejscach najczęściej bez odzieży świadomość, że wówczas ich wygląd i zachowanie obserwowane jest przez inne osoby potęguje u nich uczucie wstydu. Ich zdaniem, tego dyskomfortu nie łagodzą zapewnienia, że obraz z kamer zainstalowanych w łazniach i kącikach sanitarnych, przekazywany jest w sposób uniemożliwiający ukazywanie intymnych części ciała osadzonego oraz wykonywanych przez niego czynności fizjologicznych.

Osoby zakwalifikowane jako wymagające osadzenia w wyznaczonym oddziale lub celi aresztu śledczego lub zakładu karnego typu zamkniętego, w warunkach zapewniających wzmoczoną ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo jednostki

penitencjarnej (tzw. niebezpieczne), obok zarzutów dotyczących monitorowania kąca sanitarnego wskazują również na uciążliwości wynikające ze stałego monitoringu celi mieszkalnej. Uważają, że w ich przypadku stosowanie tak drastycznych środków ograniczających prywatność jest nieuzasadnione i ma jedynie na celu zwiększenie dolegliwości odbywanej kary.

Monitorowanie zachowania osób pozbawionych wolności wiąże się niewątpliwie z ograniczeniem ich konstytucyjnie chronionego prawa do życia prywatnego, określonego w art. 47 Konstytucji RP. Wprowadzenie takiego ograniczenia jest jednak możliwe, gdy spełnione są przesłanki określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Zgodnie z uzasadnieniem ustawy z dnia 18 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy- Kodeks karny wykonawczy: „monitoring pomieszczeń ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa zarówno jednostkom organizacyjnym Służby Więziennej, jak i osobom przebywającym na ich terenie. Ma on usprawnić działania funkcjonariuszy Służby Więziennej w zakresie adekwatnej interwencji mającej na celu zapobieżenie zaistnieniu wypadków nadzwyczajnych na terenie zakładów karnych lub aresztów śledczych”.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie proszę Pana Ministra o podanie informacji, czy po wejściu w życie ustawy z dnia 18 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy- Kodeks karny wykonawczy znacząco wzrosła liczba pomieszczeń, w których stosowany jest monitoring. Proszę zwłaszcza o wskazanie w ilu jednostkach penitencjarnych monitorowane są łącznie, pomieszczenia do przeprowadzania kontroli osobistej osadzonych oraz cele mieszkalne, w których kwaterowane są osoby pozbawione wolności nie mające statusu „niebezpiecznego”.

Proszę również o informację, czy szersze stosowanie monitorowania zachowania osadzonych wpłynęło na zwiększenie ich bezpieczeństwa osobistego oraz bezpieczeństwa jednostek organizacyjnych Służby Więziennej i czy znalazło to wyraz m.in. w zmniejszeniu liczby zdarzeń nadzwyczajnych, do których na terenie zakładów karnych i aresztów śledczych doszło w 2010 roku.

Łucja Wąrowska

Jana Filipowicz